

14. september 2017

Fjármál hins opinbera 2016 – endurskoðun *General government finances 2016 – revision*

Samantekt

Tekjuafkoma hins opinbera var jákvæð um 309,5 milljarða króna árið 2016 eða sem nemur 12,6% af landsframleiðslu. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 18,2 milljarða króna árið 2015 eða 0,8% af landsframleiðslu. Tekjur hins opinbera námu 1.413,3 milljörðum króna og jukust um 51,8% milli ára. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 57,7%. Þessi góða afkoma skýrist öðru fremur af 384,2 milljarða króna stöðugleikaframlagi frá slitabúum fallinna fjármálfyrirtækja. Útgjöld hins opinbera voru 1.103,8 milljarðar króna á árinu 2016 og jukust um 16,3% en hlutfall þeirra af landsframleiðslu var 45,1%. Meðtalið í útgjöldum hins opinbera er gjaldfærsla upp á 105,1 milljarð króna vegna fjármagnstilfærslu ríkissjóðs til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.

Heildarútgjöld til heilbrigðismála voru 209,8 milljarðar króna árið 2016 eða 8,6% af landsframleiðslu. Þar af var hlutur hins opinbera 172,2 milljarðar króna en hlutur einkaaðila 37,6 milljarðar eða 17,9%. Á mann námu heilbrigðisútgjöld hins opinbera 513 þúsundum króna og hækkuðu um 4,5% að raungildi frá fyrra ári. Frá árinu 2008 hafa þau dregist saman um 6,1% að raungildi.

Til fræðslumála var ráðstafað 177,9 milljörðum króna árið 2016 eða sem nemur 7,3% af landsframleiðslu. Þar af var fjármögnun hins opinbera 160,9 milljarðar króna og hlutur heimilanna um 17 milljarðar króna eða 9,5%. Á mann námu fræðsluútgjöld hins opinbera 479,7 þúsund krónum og drögust saman um 0,3% að raungildi frá fyrra ári.

Hrein peningaleg eign hins opinbera var neikvæð um 847,1 milljarð króna í árslok 2016 eða 34,6% af vergri landsframleiðslu. Hrein peningaleg eign hins opinbera hefur því batnað um 230,5 milljarða króna frá því í árslok 2015. Peningalegar eignir námu 1.282,2 milljörðum króna og heildarskuldir 2.129,3 milljörðum króna í árslok 2016.

*Fjármál hins opinbera eru í
brennidépli í þessu riti*

Í þessu riti verður fyrst og fremst lögð áhersla á hið opinbera en samsvarandi upplýsingar um undirgeira þess má sjá á vefsíðu Hagstofunnar. Verður vikið að afkomuþróun hins opinbera, en einnig verður gerð grein fyrir þróun tekna og gjalda frá mismunandi sjónarhornum. Þá verður í stuttu máli fjallað um heilbrigðis-, velferðar- og menntamál og þeim gerð skil í talnaefni og myndum.

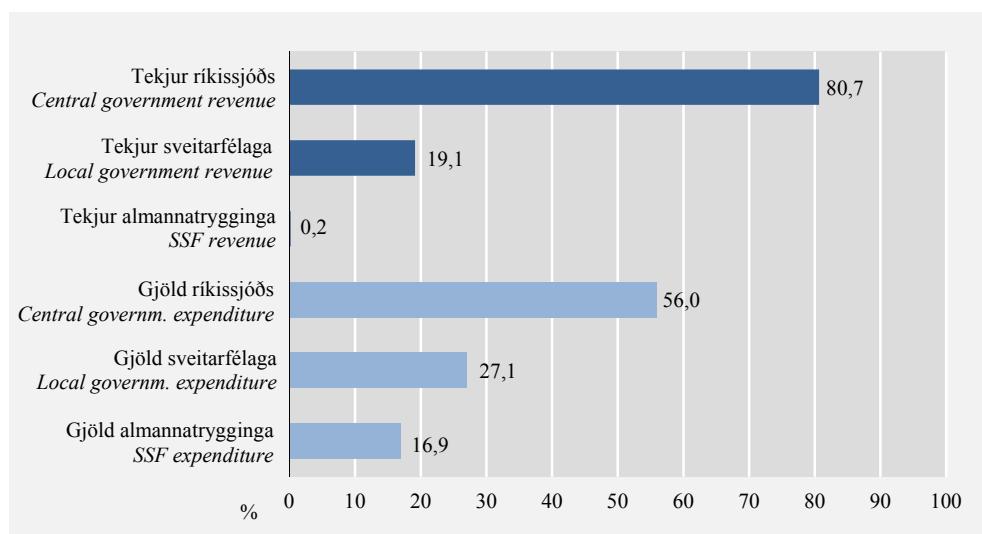
**Hið opinbera takmarkast við
A-hluta ríkissjóðs, A-hluta
sveitarfélaga og
almannatryggingar**

Umfang hins opinbera

Hefðbundin skilgreining á hinu opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum afmarkast við starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með tekjum af sölu á vörum og þjónustu á almennum markaði. Hér er því um tiltölulega þröngra skilgreiningu að ræða sem takmarkast við A-hluta ríkissjóðs, A-hluta sveitarfélaga og almannatryggingar. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vörum og þjónustu, er ekki talin til hins opinbera samkvæmt hefðbundinni skilgreiningu, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins.

Mynd 1. Hlutfallsleg skipting á umfangi undirgeira hins opinbera 2016

Figure 1. Relative size of general government's sub-sectors in terms of revenue and expenditure 2016

Skýringar Notes: Tekjur af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtalar 2016 í tekjum ríkissjóðs. Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalín í útgjöldum ríkissjóðs árið 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016 central government's revenues. 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund is included central government's expenditures in 2016.

Árið 2016 runnu 80,7% tekna hins opinbera til ríkissjóðs og 19,1% til sveitarfélaga. Af tekjum ríkissjóðs runnu 20,2% áfram til almannatrygginga og sveitarfélaga sem fjárfraumögnum eða 197,5 milljarðar króna til almannatrygginga og 32,9 milljarðar króna til sveitarfélaga. Hlutur almannatrygginga í útgjöldum hins opinbera eru 16,9% eða 186,7 milljarðar króna, sveitarfélaga 27,1% eða 298,7 milljarðar króna, og ríkissjóðs 56,0% eða 618,4 milljarðar króna.

Afkoma hins opinbera

Tekjuafkoma hins opinbera nam 12,6% af landsframleiðslu 2016

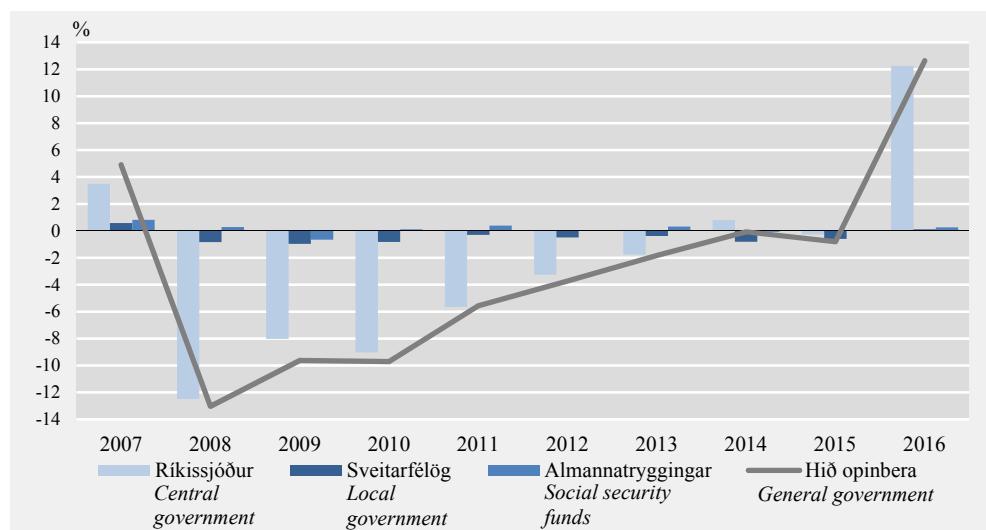
Tekjuafkoma hins opinbera var jákvæð um 309,5 milljarða króna árið 2016 eða sem nemur 12,6% af landsframleiðslu. Til samanburðar var tekjuafkoman neikvæð um 18,2 milljarða króna árið 2015 eða 0,8% af landsframleiðslu. Aukning í heildartekjum hins opinbera nam 51,8% milli ára á meðan aukning í heildarútgjöldum nam 16,3% á sama tíma. Betri afkoma árið 2016 skýrist öðru fremur af 384,2 milljarða króna stöðugleikaframlagi sem rann í ríkissjóð. Á árinu 2016 var einnig gjaldfærð 105,1 milljarðs króna fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.

Tekjuafkoma ríkissjóðs nam 12,3% af landsframleiðslu 2016

Vegna umfangs ríkissjóðs ræður tekjuafkoma hans miklu um þróun afkomu hins opinbera í heild. Afkoma ríkissjóðs var jákvæð um 300,2 milljarða króna árið 2016 eða 12,3% af landsframleiðslu. Til samanburðar var afkoma ríkissjóðs neikvæð um 5,9 milljarða króna árið 2015 eða 0,3% af landsframleiðslu. Stöðugleikaframlagið skýrir að mestu leyti þennan mikla viðsnúning.

Mynd 2. Tekjuafkoma hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu

Figure 2. The general government financial balance as per cent of GDP

Skýringar Notes: 192 ma. kr. yfirtaka ríkissjóðs 2008 á töpuðum kröfum Seðlabanka Íslands er meðtalin. Tekjur af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.

Tekjuafkoma sveitarfélaga var jákvæð um 3 milljarða króna

Tekjuafkoma sveitarfélaganna var jákvæð um 3,0 milljarða króna árið 2016 eða 0,1% af landsframleiðslu. Til samanburðar var tekjuafkoma sveitarfélaga árið 2015 neikvæð um 13,3 milljarða króna eða 0,6% af landsframleiðslu. Fara þarf aftur til ársins 2007 til að finna jákvæða tekjuafkomu sveitarfélaga.

Tafla 1. Fjármál hins opinbera 2010–2016
Table 1. General government finances 2010–2016

Milljarðar króna <i>Billion ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tekjur hins opinbera ¹ <i>General gov. Revenue</i> ¹	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,0	1.413,3
Útgjöld hins opinbera ² <i>Gen. gov. Expenditure</i> ²	799,3	777,3	807,2	830,5	908,5	949,1	1.103,8
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	-158,2	-95,0	-66,5	-34,8	-1,5	-18,2	309,5
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Tekjur hins opinbera ¹ <i>Gen. gov. Revenue</i> ¹	39,4	39,9	41,4	41,9	44,9	41,7	57,7
Útgjöld hins opinbera ² <i>Gen. gov. Expenditure</i> ²	49,1	45,5	45,2	43,7	45,0	42,5	45,1
Tekjuafkoma hins opinbera <i>Gen. gov. NLB</i>	-9,7	-5,6	-3,7	-1,8	-0,1	-0,8	12,6
Tekjuafkoma ríkissjóðs <i>Central gov. NLB</i>	-9,0	-5,7	-3,3	-1,8	0,8	-0,3	12,3
Tekjuafkoma sveitarfélaga <i>Local gov. NLB</i>	-0,8	-0,3	-0,5	-0,4	-0,8	-0,6	0,1
Tekjuafkoma almannatrygg. <i>SSF NLB</i>	0,1	0,4	0,0	0,3	-0,1	0,1	0,3

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. *Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.*

² Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Tekjur hins opinbera

Tekjur hins opinbera námu 57,7% af landsframleiðslu

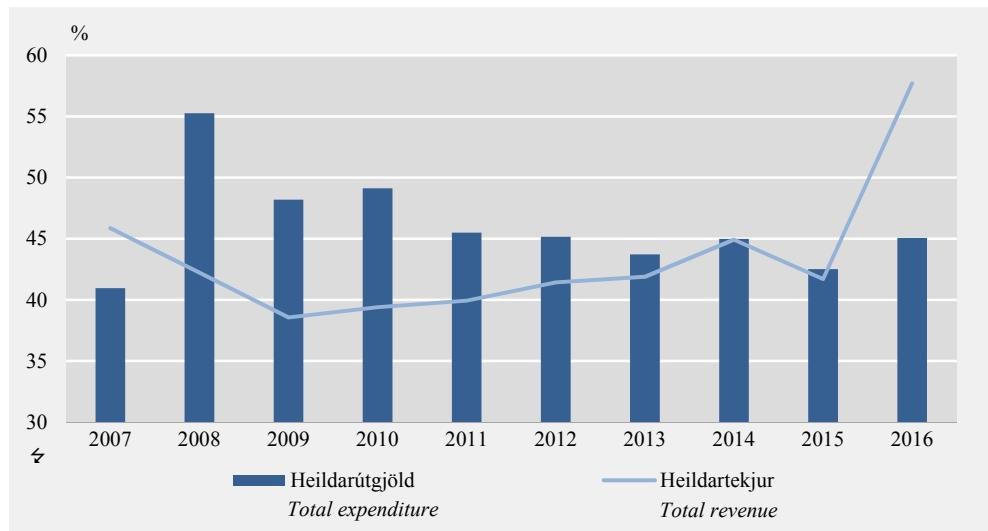
Tekjur hins opinbera námu 1.413,3 milljörðum króna árið 2016 og jukust um 482,4 milljarða króna milli ára eða 51,8%. Sem hlutfall af landsframleiðslu mældust þær 57,7% samanborið við 41,7% árið 2015. Á árinu 2016 voru tekjur af stöðugleikaframlagi ríkissjóðs 384,2 milljaðar króna.

Tafla 2. Heildartekjur hins opinbera og undirgeira þess 2010–2016
Table 2. General government total revenue 2010–2016

Milljarðar króna <i>Billion ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hið opinbera <i>General government</i>	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,0	1.413,3
Ríkissjóður ¹ <i>Central government</i> ¹	474,7	497,1	545,5	584,5	686,1	692,4	1.149,0
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	194,4	214,2	224,4	243,6	254,9	273,6	303,4
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	143,0	160,6	157,8	166,8	168,6	178,8	200,3
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	39,4	39,9	41,4	41,9	44,9	41,7	57,7
Ríkissjóður ¹ <i>Central government</i> ¹	29,2	29,1	30,5	30,8	34,0	31,0	46,9
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	12,0	12,5	12,6	12,8	12,6	12,3	12,4
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	8,8	9,4	8,9	8,8	8,4	8,1	8,3

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. *Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.*

Mynd 3. Tekjur og útgjöld hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu
Figure 3. The general government revenues and expenditures as per cent of GDP

Skatttekjur- og tryggingagjöld skila hinu opinbera 89,4% tekna

Megintekjustofnar hins opinbera eru skatttekjur og tryggingagjöld, sem skiliðu 1.263,2 milljörðum króna árið 2016 eða 89,4% tekna þess. Skatttekjur hins opinbera jukust um 445,6 milljarða króna milli ára en þar munar mest um stöðugleikaframlagið. Í bráðabirgðauppgjöri Hagstofunnar sem birt var 15. mars s.l. voru framlögin flokkuð sem aðrar tekjur. Í endanlegu uppgjöri hefur sú flokkun verið endurskoðuð og eru tekjurnar nú færðar undir óreglubundna eignaskatta. Er þessi breyting gerð í samræmi við fyrirliggjandi forsendur framlaganna og alþjóðlega staðla um hagræna flokkun fjárhagsupplýsinga hins opinbera.

Tafla 3. Megintekjustofnar hins opinbera 2010–2016

Table 3. General government main income types 2010–2016

Milljarðar króna <i>Billion ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	641,1	682,3	740,8	795,7	907,0	931,0	1.413,3
Skatttekjur ¹ <i>Taxes</i> ¹	478,0	519,1	561,6	606,2	700,8	732,3	1.177,9
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	63,6	66,8	64,9	69,9	73,4	79,7	85,4
Fjárfamlög <i>Grants</i>	2,4	2,9	3,7	2,9	2,5	2,7	3,0
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	97,2	93,4	110,6	116,7	130,2	116,3	147,1
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Heildartekjur <i>Total revenue</i>	39,4	39,9	41,4	41,9	44,9	41,7	57,7
Skatttekjur <i>Taxes</i>	29,4	30,4	31,4	31,9	34,7	32,8	48,1
Tryggingagjöld <i>Social contributions</i>	3,9	3,9	3,6	3,7	3,6	3,6	3,5
Fjárfamlög <i>Grants</i>	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Aðrar tekjur <i>Other revenue</i>	6,0	5,5	6,2	6,1	6,4	5,2	6,0

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.

Aðrar tekjur hins opinbera, þ.e. rekstrartekjur hins opinbera, námu 147,1 milljarði króna árið 2016 og er það aukning um 26,5% frá fyrra ári. Skýrist það af auknum arðgreiðslum frá fyrirtækjum í eigu ríkisins. Arðgreiðslur voru 33,5 milljarðar króna árið 2016 samanborið við 15,1 milljarð króna árið 2015. Þessi aukning skýrist aðallega af auknum arði frá Landsbanka og Íslandsbanka en ríkið fer nú með 100% í þeim síðarnefnda. Hagstofan vinnur eftir alþjóðlegum þjóðhags-

reikningastöðlum sem kveða á um að hámarki sé tekjufærður arður sem jafngildir rekstrarhagnaði ársins að frádegnum virðisbreytingum, en endurmat og virðisbreyting eru færð í gegnum efnahag.

Tafla 4. Tekjuskattar hins opinbera 2010–2016

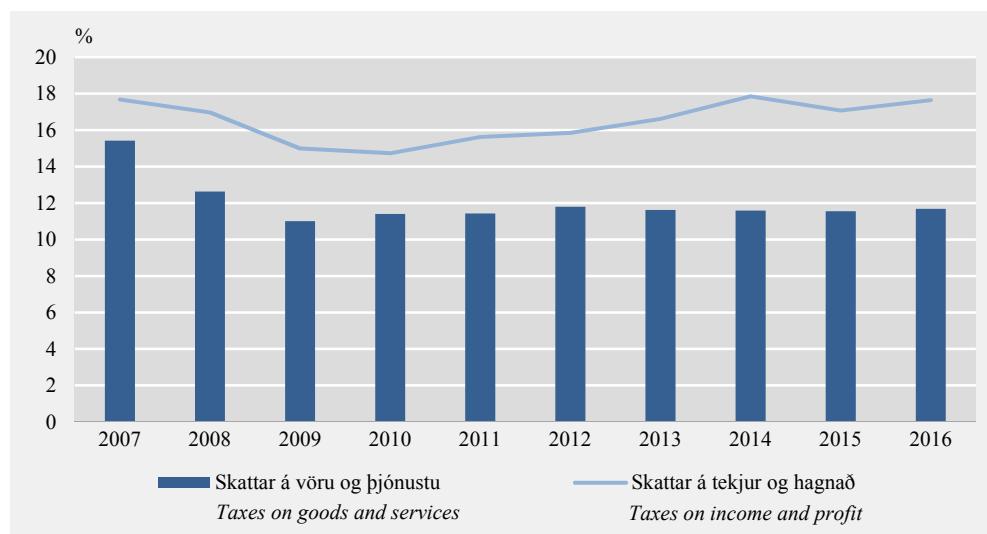
Table 4. The general government tax on income and profits 2010–2016

Milljarðar króna Billion ISK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tekjuskattar Taxes on income and profits	239,7	266,8	283,2	315,6	360,5	381,0	431,9
Tekjusk. einstakl. Individual income tax	197,3	220,6	234,5	258,6	270,6	298,0	339,8
Tekjusk. lögaðila Corporate income tax	14,6	29,5	34,0	40,5	66,8	52,5	62,2
Fjárm.tekjusk. Tax on interest & cap. gains	27,7	16,8	14,8	16,5	23,1	30,5	29,9
Hlutfall af VLF Percent of GDP							
Tekjuskattar Taxes on income and profits	14,7	15,6	15,8	16,6	17,9	17,1	17,6
Tekjusk. einstakl. Individual income tax	12,1	12,9	13,1	13,6	13,4	13,3	13,9
Tekjusk. lögaðila Corporate income tax	0,9	1,7	1,9	2,1	3,3	2,4	2,5
Fjárm.tekjusk. Tax on interest & cap. gains	1,7	1,0	0,8	0,9	1,1	1,4	1,2

Tekjuskattar skiluðu hinu opinbera 431,9 milljörðum króna árið 2016 eða 17,6% af landsframleiðslu. Það er 13,4% aukning frá fyrra ári en tekjuskattur einstaklinga jókst um 14,0% og tekjuskattur lögaðila um 18,3%.

Skattar á vöru og þjónustu skiluðu 286,0 milljörðum króna eða 11,7% af landsframleiðslu. Er það aukning um 10,9% milli ára. Þar af var virðisaukaskattur 205,4 milljarðar króna eða 8,4% af landsframleiðslu. Bankaskatturinn skilaði ríkissjóði 8,7 milljörðum króna árið 2016 samanborið við 31,9 milljarða króna árið 2015.

Mynd 4. Helstu skattstofnar hins opinbera sem hlutfall af landsframleiðslu
Figure 4. The general government main taxes as per cent of GDP

Útgjöld hins opinbera

*Útgjöld hins opinbera
jukust um 16,3%*

Útgjöld hins opinbera námu 1.103,8 milljörðum króna árið 2016 eða 45,1% af landsframleiðslu ársins. Aukningin milli ára í útgjöldum hins opinbera nam 154,7 milljörðum króna eða 16,3%. Munar þar helst um 105,1 milljarð króna sem var gjaldfærður á árinu vegna fjármagnstilfærslu ríkissjóðs til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Heildarframlagið var 117,2 milljarðar króna en 12,1 milljarður króna var færður yfir efnahagsreikning, en sá hluti var vegna breytinga á lífslíkum.

Heildarútgjöld ríkissjóðs jukust um 21,5% milli ára, útgjöld sveitarfélaga um 4,7% og útgjöld almannatrygginga um 9,1%.

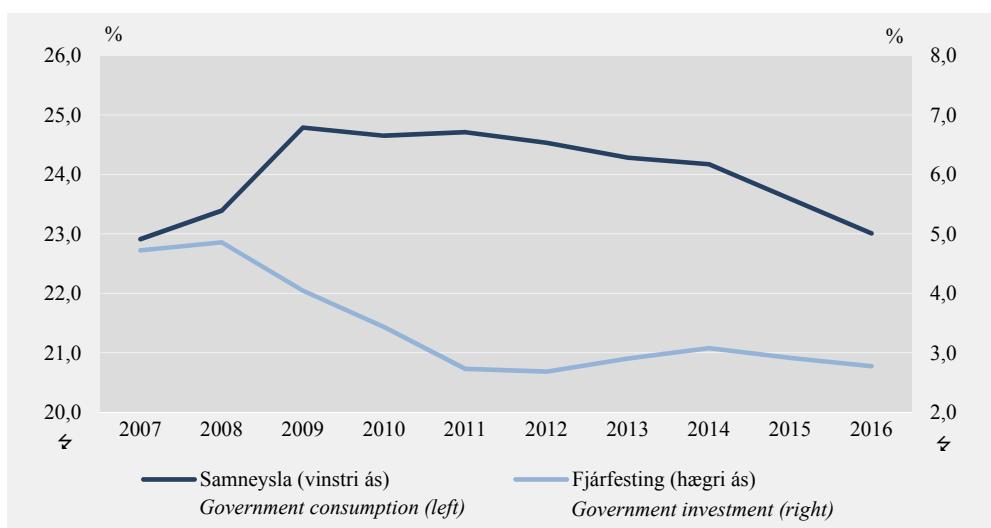
Tafla 5. Útgjöld hins opinbera og undirgeira þess 2010–2016
Table 5. The general government expenditure 2010–2016

Í milljörðum króna <i>In billion ISK</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hið opinbera <i>General government</i>	799,3	777,3	807,2	830,5	908,5	949,1	1.103,8
Ríkissjóður ¹ <i>Central government¹</i>	621,5	593,7	603,9	618,0	669,8	698,3	848,8
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	207,8	219,3	233,0	250,9	271,3	287,0	300,3
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	141,1	154,0	157,3	160,8	170,0	177,7	194,0
Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>							
Hið opinbera <i>General government</i>	49,1	45,5	45,2	43,7	45,0	42,5	45,1
Ríkissjóður ¹ <i>Central government¹</i>	38,2	34,8	33,8	32,5	33,2	31,3	34,7
Sveitarfélög <i>Local governments</i>	12,8	12,8	13,0	13,2	13,4	12,9	12,3
Almannatryggingar <i>Social security funds</i>	8,7	9,0	8,8	8,5	8,4	8,0	7,9

¹ Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðalinn 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Samneysluútgjöld eftir hagrænni skiptingu á útgjöldum hins opinbera, þ.e. launaútgjöld og kaup á vöru og þjónustu að frádreginni sölu á vöru og þjónustu og að viðbættum afskriftum, námu 557,2 milljörðum króna árið 2016 eða 22,8% af landsframleiðslu. Er það aukning um 6,7% milli ára, en þar af jökst launakostnaður um 8,0% og kaup á vöru á þjónustu um 4,8%.

Mynd 5. Samneysla og fjárfesting hins opinbera sem hlutfall af VLF
Figure 5. General government final consumption and investment as per cent of GDP

Fjárfesting jókst um 5,0% og voru útgjöld vegna Vaðlaheiðarganga talin með en þau námu um 2,4 milljörðum króna.

Vaxtagjöld hins opinbera drögust saman um 5,9%

Vaxtagjöld hins opinbera námu 95,8 milljörðum króna á árinu 2016 eða 3,9% af landsframleiðslu ársins. Vaxtagjöld hins opinbera hafa dregist saman um 5,9% frá 2015, en þá námu þau 101,7 milljörðum króna.

Tilfærsluútgjöld hins opinbera, þ.e. framleiðslustyrkir, félagslegar tilfærslur til heimila og önnur tilfærsluútgjöld, námu 14,4% af landsframleiðslu árið 2016, samanborið við 10,3% árið 2015. Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins veldur því að önnur tilfærsluútgjöld aukast til muna en þau fara úr 2,6% af landsframleiðslu árið 2015 í 6,9% árið 2016.

Tafla 6. Hagræn flokkun útgjalda hins opinbera 2010–2016
Table 6. The general government expenditure by economic type 2010–2016

hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildarútgjöld Total expenditure	49,1	45,5	45,2	43,7	45,0	42,5	45,1
Laun <i>Wages and salaries</i>	13,5	13,4	13,5	13,5	13,7	13,7	13,5
Kaup á vöru og þjón. <i>Use of goods & services</i>	12,0	12,1	12,0	11,7	11,4	10,8	10,3
Vaxtagjöld <i>Interest</i>	4,7	4,1	4,7	4,6	4,7	4,6	3,9
Framleiðslustyrkir <i>Subsidies</i>	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,3	1,4
Félagslegar tilf. til heimila <i>Social benefits</i>	7,4	8,1	7,5	7,0	6,9	6,3	6,0
Önnur tilfærsluútgjöld ¹ <i>Other expenditure¹</i>	6,0	3,1	2,8	2,2	3,6	2,6	6,9
Fjárfesting <i>Acquisition of nonfinancial assets</i>	3,4	2,7	2,7	2,9	3,1	2,9	2,7

¹ Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Tafla 7. Meginmálaufokkar hins opinbera 2010–2016
Table 7. The general government main functions 2010–2016

Innbyrðis hlutdeild <i>Percentage breakdown</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildarútgjöld Total expenditure	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Almenn opinber þjónusta ¹ <i>Gen. public services¹</i>	17,5	17,6	19,3	18,8	18,0	17,9	24,7
Varnarmál <i>Defence</i>	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Réttar- og öryggismál <i>Public order and safety</i>	2,6	3,6	3,1	3,2	3,3	3,6	2,9
Efnahags- og atvinnumál <i>Economic affairs</i>	13,7	12,5	10,6	10,9	13,9	11,6	10,7
Umhverfismál <i>Environmental protection</i>	1,3	1,3	1,3	1,2	1,4	1,4	1,3
Húsn.- og skipulagsmál <i>Housing & community</i>	4,8	0,7	2,4	1,3	0,8	1,1	1,0
Heilbrigðismál <i>Health affairs</i>	15,2	16,0	16,2	16,8	16,6	17,4	16,6
Menning og íþróttamál <i>Recreation and culture</i>	7,1	6,8	6,8	7,4	6,7	7,5	6,7
Fræðslumál <i>Education</i>	16,2	17,0	16,8	17,1	16,8	17,4	15,8
Alm.trygg. og velferðarmál <i>Social protection</i>	21,6	24,4	23,4	23,2	22,4	22,1	20,1

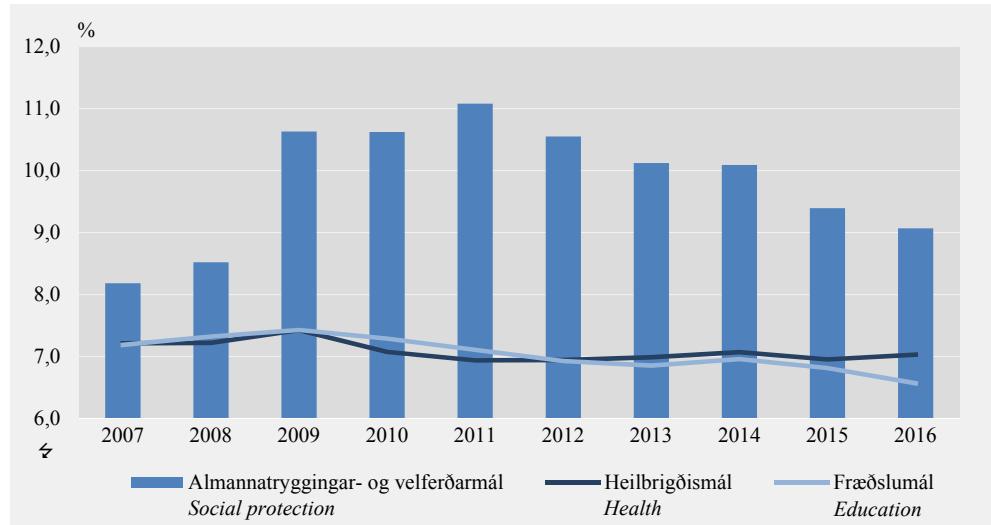
¹ Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Almenn opinber þjónusta er stærsti málaufokkur ársins 2016

Almannatryggingar og velferðarmál eru almennt fjárfekasti málaufokkur hins opinbera en árið 2016 fór hlutur málaufokksins almenn opinber þjónusta úr 17,9% í 24,7% af heildarútgjöldum. Sú aukning skyrist af fjármagnstilfærslu ríkissjóðs til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins upp á 105,1 milljarð króna. Almannatryggingar og velferðamál fylgdu á eftir með 20,1% af heildarútgjöldum hins opinbera árið 2016. Til heilbrigðismála hins opinbera runnu 16,6% útgjalda og 15,8% til menntamála. Fjallað er um þróun útgjalda til heilbrigðis-, fræðslu- og velferðar-

mála í sérstökum köflum hér á eftir, en til þessara málaflokka runnu 52,5% útgjalda hins opinbera eða 24,4% af landsframleiðslu.

Mynd 6. Nokkrir málaflokkar hins opinbera sem hlutfall af VLF
Figure 6. General government main expenditure functions as per cent of GDP

Heilbrigðismál

Heilbrigðisútgjöld hins opinbera námu 7% af landsframleiðslu

Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála árið 2017 námu 172,2 milljörðum króna¹ eða 7% af landsframleiðslu. Þau jukust um 16,9 milljarða milli ára eða um 10,9%.

Árið 2016 var 117,5 milljörðum króna ráðstafað til sjúkrahúsþjónustu. Þessi liður vegur þyngst með 68,2% af heildarútgjöldum hins opinbera til heilbrigðisþjónustu árið 2016. Þjónusta við ferlisjúklinga kemur þar á eftir með 21,9% af heilbrigðisútgjöldum hins opinbera, en þar vegur þyngst almenn heilsugæsla og þjónusta sérfræðilækna utan sjúkrahúsa.

Tafla 8. Útgjöld hins opinbera til heilbrigðismála 2010–2016
Table 8. The general government expenditure on health 2010–2016

Hlutfall af VLF Per cent of GDP	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heilbrigðisútgjöld alls¹ <i>Expenditure on health¹</i>	7,1	6,9	6,9	7,0	7,1	7,0	7,0
1. Lækn.vörur og hjálpartæki <i>Medical products</i>	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5
2. Þjónusta við ferlisjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5
3. Sjúkrahúsþjónusta <i>Hospital services</i>	4,7	4,7	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8
4. Forvarnir og alm. heilbr.þj. <i>Public health serv.</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Heilbrigðismál ót.a.s. <i>Health n.e.c.</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public health is excluded.*

¹ Frá útgjöldum hins opinbera til heilbrigðismála hafa verið dregin kaup heimila á heilbrigðisþjónustu hins opinbera, en þau flokkast með einkaneyslu heimilanna.

Tafla 9. Heildarútgjöld til heilbrigðismála 1998–2016

Table 9. The expenditure on health 1998–2016

	Hlutfall af landsframleiðslu Per cent of GDP			Hlutfall einkaaðila af heild PS % of totals	Heilbr.útgj. staðvirt ¹ Health exp. in fixed prices ¹	Heilbr.útgj. staðvirt á mann ¹ Health exp. per capita ¹
	Hið opinb. General govern.	Einkaaðila Private sector	Samtals Total			
1998	7,05	1,70	8,75	19,4	100,0	100,0
1999	7,78	1,66	9,45	17,6	109,9	108,5
2000	7,54	1,73	9,27	18,7	110,7	107,8
2001	7,40	1,71	9,11	18,8	114,1	109,6
2002	8,03	1,77	9,81	18,1	120,5	114,7
2003	8,22	1,84	10,06	18,3	122,1	115,6
2004	7,78	1,79	9,57	18,7	123,6	115,6
2005	7,53	1,72	9,24	18,6	124,5	115,2
2006	7,35	1,61	8,96	18,0	127,4	114,7
2007	7,22	1,53	8,74	17,5	133,9	117,8
2008	7,22	1,52	8,74	17,4	138,2	118,5
2009	7,43	1,64	9,06	18,0	133,6	114,6
2010	7,08	1,74	8,81	19,7	125,3	107,9
2011	6,94	1,69	8,63	19,6	123,2	105,7
2012	6,95	1,69	8,64	19,6	122,6	104,6
2013	6,99	1,68	8,66	19,3	125,6	106,2
2014	7,07	1,66	8,73	19,0	129,3	108,2
2015	6,96	1,60	8,56	18,7	132,4	109,5
2016	7,03	1,54	8,57	17,9	139,5	113,9

¹ Heilbrigðisútgjöld staðvirt með verðvísítölu samneyslunnar og undirvísítölu fyrir heilsu úr vísítölu neysluverðs. Magnvísitala, 1998=100. *Health expenditure deflated by price index of government final consumption and subindex for health from the CPI. Volume index 1998=100.*

Að raungildi á mann jukust útgjöld hins opinbera til sjúkrahúsastofnana um 4,5% árið 2016 og um 9,1% vegna þjónustu við ferlisjúklinga. Á sama tíma drögust útgjöld á mann til lyfja- og hjálpartækjakaupa saman um 2,4% að raungildi. Borið saman við árið 2008, þegar útgjöld til heilbrigðismála mældust hæst, hafa heildarútgjöld hins opinbera til heilbrigðismála að teknu tilliti til mannfjöldapróunar dregist saman um 6,1% að raungildi.

Heilbrigðismál námu 8,6% af landsframleiðslu árið 2016

Heildarútgjöld til heilbrigðismála námu 8,6% af landsframleiðslu á árinu 2016. Hæst urðu heilbrigðisútgjöldin sem hlutfall af landsframleiðslu árið 2003 eða 10,1%. Árið 2016 voru 17,9% útgjaldanna fjármögnud af einkaaðilum (heimilum og samtökum), en það er nokkru lægra hlutfall en undanfarin ár. Heilbrigðisútgjöld á föstu verði hafa aukist um 0,9% frá árinu 2008, en útgjöld á mann hafa dregist saman um 3,9% á sama tíma.

Fræðslumál

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu 160,9 milljörðum króna

Útgjöld hins opinbera til fræðslumála námu 160,9 milljörðum króna eða 6,6% af landsframleiðslu á árinu 2016. Af útgjöldunum rann 46,5% til grunnskólastigsins eða 74,9 milljarðar króna. Til háskólastigsins runnu af hálfu hins opinbera 32,8 milljarðar króna eða 1,3% af landsframleiðslu. Framhaldsskólastigið tók til sín nokkuð lægri fjárhæð eða um 28 milljarða króna sem er 5,9% hærri fjárhæð en árið áður. Útgjöld hins opinbera til leikskólastigsins námu 15,8 milljörðum króna 2016 og jukust þau um 6,4% milli ára á verðlagi hvors árs. Alls námu útgjöld hins opinbera 479,7 þúsund krónum á mann og drögust saman um 0,3% að raungildi frá

fyrra ári. Frá árinu 2008, þegar útgjöldin mældust mest, hafa útgjöld hins opinbera að teknu tilliti til mannfjölda dregist saman um 13,5% að raungildi.

Tafla 10. Útgjöld hins opinbera til fræðslumála 2010–2016
Table 10. The general government expenditure on education 2010–2016

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fræðsluútgjöld alls¹ <i>Expenditure on education¹</i>	7,3	7,1	6,9	6,9	7,0	6,8	6,6
1. Leikskólastig <i>Pre-primary education</i>	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6
2. Grunnskólastig <i>Primary and secondary edu.</i>	3,4	3,4	3,3	3,2	3,4	3,2	3,1
3. Framhaldsskólastig <i>Upper secondary edu.</i>	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1
4. Háskólastig <i>Tertiary education</i>	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
5. Önnur skólastig <i>Other school leves</i>	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
6. Önnur fræðslumál ót.a.s. <i>Education n.e.c.</i>	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

¹ Kaup heimila á fræðsluþjónustu hins opinbera dregin frá. *The households purchase of public education in excluded.*

Til fræðslumála er ráðstafað um 7,3% af landsframleiðslu

Heildarútgjöld til fræðslumála námu 177,9 milljörðum króna árið 2016 eða sem samsvarar 7,3% af landsframleiðslu. Um 9,5% útgjaldanna eru fjármögnum af heimilunum. Útgjöld til fræðslumála voru 530 þúsund krónur á mann árið 2016. Að raungildi voru útgjöld til fræðslumála á mann hæst árið 2008, en síðan dró úr þeim allt til ársins 2012 en frá þeim tíma hafa þau aftur farið vaxandi. Árið 2016 voru fræðsluútgjöld á mann þó enn 12% lægri að raungildi en þau voru árið 2008.

Tafla 11. Heildarútgjöld til fræðslumála 1998–2016
Table 11. The expenditure on education 1998–2016

Hið opinb. <i>General govern.</i>	Hlutfall af landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>			Hlutfall heimila af heild <i>HH % of totals</i>	Fræðsluútgj. staðvirt ¹ <i>Edu. exp. in fixed prices¹</i>	Fræðsluútgj. staðvirt á mann ¹ <i>Edu. exp. per capita¹</i>
	Heimili <i>House-holds</i>	Samtals <i>Total</i>				
1998	6,41	0,66	7,07	9,3	100,0	100,0
1999	6,58	0,67	7,25	9,2	103,7	102,4
2000	6,64	0,67	7,30	9,1	106,9	104,1
2001	6,89	0,69	7,58	9,0	115,7	111,1
2002	7,51	0,76	8,27	9,2	123,8	117,9
2003	7,47	0,85	8,31	10,2	123,0	116,4
2004	7,35	0,80	8,15	9,8	128,6	120,4
2005	7,55	0,80	8,35	9,6	137,1	126,9
2006	7,51	0,77	8,28	9,3	142,5	128,2
2007	7,19	0,73	7,92	9,2	146,3	128,6
2008	7,32	0,67	8,00	8,4	152,7	130,9
2009	7,43	0,68	8,12	8,4	145,9	125,1
2010	7,29	0,69	7,99	8,7	139,2	119,8
2011	7,11	0,70	7,81	9,0	135,9	116,6
2012	6,93	0,72	7,65	9,4	131,4	112,2
2013	6,86	0,74	7,59	9,7	132,7	112,3
2014	6,96	0,74	7,70	9,6	137,6	115,0
2015	6,82	0,71	7,53	9,5	139,5	115,4
2016	6,57	0,69	7,26	9,5	141,1	115,2

¹ Fræðsluútgjöld hins opinbera staðvirt með verðvísítolu samneyslunnar. Fræðsluútgjöld einkaaðila staðvirt með verðvísítolu einkaneyslu fræðsluútgjalda. Magnvísitala, 1998=100. Public expenditure on education deflated by price index of government final consumption. Private expenditure deflated by a subindex from the private final consumption. Volume index, 1998=100.

Almannatryggingar og velferðarmál

Til málafloksins almannatryggingar og velferðarmál teljast ýmiss konar félagslegar tilfærslur til einstaklinga, t.d. vegna elli, örorku, fæðinga og atvinnuleysis, og ýmiss konar velferðarþjónusta, einkum við börn, aldraða og fatlaða. Umsjón með tekjutilfærslum er að mestu í höndum almannatrygginga. Velferðarþjónusta við börn, fatlaða og aldraða er hins vegar að mestu á vegum sveitarfélaga.

Til almannatrygginga og velferðarmála runnu 9,1% af landsframleiðslu ársins

Á árinu 2016 runnu 222,1 milljarður króna til málafloksins, eða 9,1% af landsframleiðslu og er það heldur lægra hlutfall en undanfarin ár. Þar vegur þyngst að útgjöld vegna atvinnuleysis hafa dregist saman um 12,8% frá 2015 og útgjöld vegna húsnæðisaðstoðar hafa dregist saman um 7,7%.

Útgjöld hins opinbera vegna örorku og fötlunar, öldrunar og fjölskyldna og barna eru umfangsmestu útgjaldaliðir almannatrygginga og velferðarmála. Námu útgjöld árið 2016 vegna örorku og fötlunar 2,7% af landsframleiðslu, öldrunar 2,5% af landsframleiðslu og 2,0% af landsframleiðslu til fjölskyldna og barna.

Tafla 12. Opinber útgjöld til almannatrygginga og velferðarmála 2010–2016
Table 12. The general government expenditure on social protection 2010–2016

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Alm.trygg. og velf.mál alls <i>Social protection</i>	10,62	11,08	10,55	10,12	10,09	9,40	9,07
1. Sjúkdómar <i>Sickness</i>	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06	0,07	0,05
2. Örorka og fötlun <i>Disability</i>	2,59	2,80	2,79	2,85	2,93	2,78	2,74
3. Öldrun <i>Old age</i>	2,00	2,45	2,47	2,43	2,56	2,48	2,52
4. Eftirlifendur <i>Survivors</i>	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01
5. Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	2,60	2,30	2,23	2,34	2,31	2,12	2,04
6. Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	1,58	1,46	1,29	0,94	0,73	0,55	0,44
7. Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	1,00	1,35	1,07	0,71	0,69	0,57	0,48
8. Félagsleg aðstoð ót.a.s. <i>Social exclusion</i>	0,41	0,42	0,41	0,42	0,43	0,40	0,44
9. Alm.tr. og velf.mál ót.a.s. <i>Soc. prot. n.e.c.</i>	0,38	0,24	0,22	0,36	0,37	0,41	0,35

Útgjöldin námu 662 þúsund krónum á mann

Árið 2016 voru útgjöld hins opinbera til almannatrygginga og velferðarmála 662 þúsund krónur á mann á verðlagi þess árs. Útgjöld hins opinbera vegna örorku og fötlunar voru 200 þúsund krónur á mann og vegna öldrunar 184 þúsund krónur. Er þetta hækkan í báðum flokkum milli ára, um 2% annars vegar og 5% hinsvegar. Útgjöld á mann vegna fjölskyldna og barna á verðlagi 2016 breyttust lítið milli ára. Þau voru 149 þúsund krónur á mann árið 2016 á verðlagi þess árs, sem er 0,6% lækkun að raungildi í samanburði við árið 2015.

Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera

Peningalegar eignir jukust um 12,7% milli ára

Peningalegar eignir hins opinbera námu 1.282,2 milljörðum króna í árslok 2016 eða sem nemur 52,4% af landsframleiðslu. Er það aukning um 12,7% frá því árið 2015. Lánveitingar námu 188,9 milljörðum króna í árslok 2016 og sjóðir og bankainnistiður námu 301,7 milljörðum króna.

Tafla 13. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2010–2016

Table 13. The general government financial assets and liabilities 2010–2016

Hlutfall af VLF <i>Per cent of GDP</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	72,5	74,9	69,7	62,9	63,8	51,0	52,4
Skuldir <i>Liabilities</i>	118,1	126,2	123,0	114,1	113,5	99,3	87,0
Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	44,4	46,2	47,0	44,4	43,5	40,0	34,6
Lántökur <i>Loans</i>	43,4	48,5	45,1	40,0	38,4	27,7	18,2
Innlendar lántökur <i>Domestic loans</i>	20,0	20,5	19,6	18,8	17,7	13,8	9,8
Erlendar lántökur <i>Foreign loans</i>	23,4	28,0	25,5	21,2	20,7	13,9	8,4
Lífeyrisskuldbindingar <i>Pension liabilities</i>	23,5	24,4	24,5	24,1	24,3	26,0	28,3
Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	6,8	7,1	6,4	5,7	7,3	5,6	5,8
Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-45,6	-51,2	-53,3	-51,2	-49,7	-48,3	-34,6

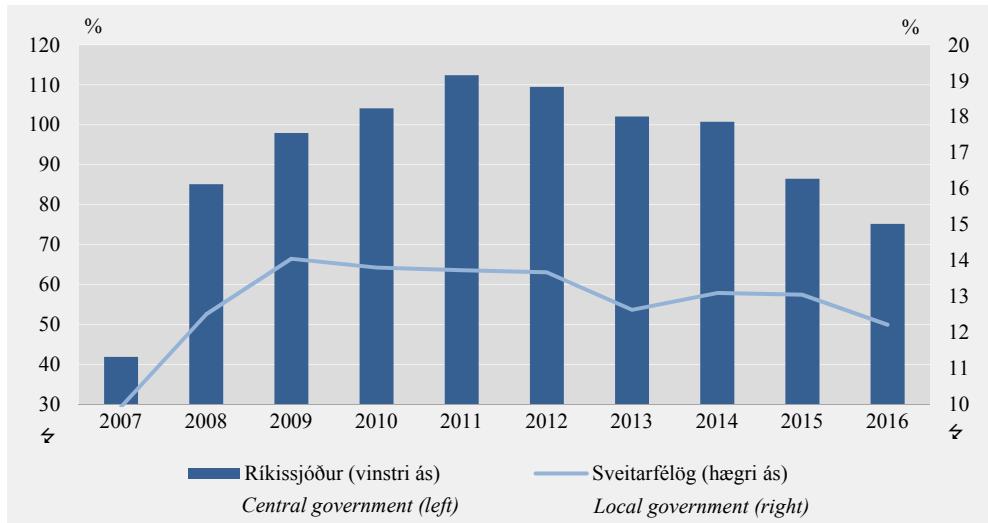
Heildarskuldir hins opinbera drögust saman 3,9%

Heildarskuldir hins opinbera námu 2.129,3 milljörðum króna í árslok 2016 eða 87,0% af landsframleiðslu. Hafa heildarskuldir hins opinbera dregist saman um 3,9% frá árinu 2015. Erlendar lántökur námu 206,4 milljörðum króna í árslok 2016 eða 8,4% af landsframleiðslu. Innlendar lántökur námu 239,4 milljörðum króna í árslok, eða 9,8% af landsframleiðslu.

Hrein peningaleg eign hins opinbera var því neikvæð um 847,1 milljarð króna í árslok 2016 sem samsvarar 34,6% af landsframleiðslu ársins. Hefur hrein peningaleg eign hins opinbera batnað um 230,5 milljarða króna eða 21,4% frá því árslok 2015.

Mynd 7. Skuldir ríkissjóðs og sveitarfélaga sem hlutfall af VLF

Figure 7. The liabilities of central and local governments as per cent of GDP

Hið opinbera og opinber fyrirtæki

Eins og fram kom hér að framan nær hin hefðbundna skilgreining hins opinbera samkvæmt þjóðhagsreikningum einungis til þeirrar starfsemi sem fjármögnuð er með álagningu skatta en ekki með sölu á vöru og þjónustu á almennum markaði. Í þessu felst að atvinnustarfsemi á vegum hins opinbera, sem fjármögnuð er að mestu með sölu á vöru og þjónustu, er ekki talin til opinbera geirans, heldur til fyrirtækjageira hagkerfisins. Þeir stærstu eru Landsbankinn, Íslandsbanki, Seðlabankinn, Landsvirkjun og Íbúðaláanasjóður.

Tafla 14. Fjármál hins opinbera og fyrirtækja þess 2010–2016

Table 14. Public sector accounts 2010–2016

Hlutfall af VLF Per cent of GDP	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rekstrartekjur ¹ Total revenue ¹	54,7	56,9	58,3	57,8	58,7	55,3	71,5
Rekstrargjöld ² Total expenditure ²	63,0	59,8	60,7	57,2	55,5	52,8	55,0
Rekstrarjöfn. Net operation balance	-8,2	-3,0	-2,5	0,7	3,2	2,5	16,4
Fjárfesting Acq. nonfin. assets	2,9	1,2	1,4	1,8	2,1	2,2	2,8
Tekjuafkoma Net lending/borrowing	-11,1	-4,1	-3,8	-1,1	1,1	0,2	13,6
Hrein peningaleg eign Net fin.assets	-77,4	-81,8	-78,0	-72,0	-69,7	-66,4	-38,0

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtalar 2016. *The central government's revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.*

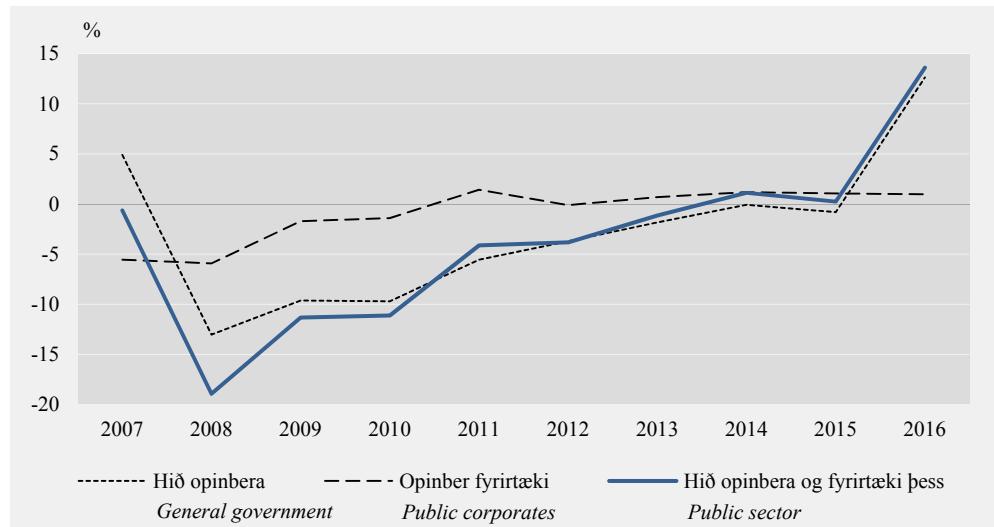
² Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalinn 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Tekjuafkoma hins opinbera og fyrirtækja þess var jákvæð um 13,6% af landsframleiðslu

Frá hagstjórnarlegu sjónarmiði er áhugavert að skoða efnahagsleg áhrif opinbera geirans í víðari skilgreiningu, þ.e. hins opinbera og fyrirtækja þess. Rekstrartekjur námu 71,5% af landsframleiðslu 2016 og rekstrargjöld 55,3%. Tekjuafkoma¹ opinbera geirans var jákvæð um 333,5 milljarða árið 2016, þar af var tekjuafkoma hins opinbera samkvæmt þengri skilgreiningu 309,5 milljarðar króna og tekjuafkoma opinberra fyrirtækja 23,9 milljarðar króna.

¹ Tekjuafkoma sýnir mismun tekna og rekstrar- og fastafjárútgjalda. Þessi jöfnuður veitir vísbendingu um hvort hið opinbera leggur öðrum aðilum hagkerfisins til fjármagn (nettó) eða tekur til sín fjármagn; m.o.o. hvort hið opinbera hafi þensluhvetjandi áhrif eða ekki.

Mynd 8. Tekjuafkoma opinberra aðila sem hlutfall af VLF
Figure 8. Public sector's financial balance as per cent of GDP

Skýringar Notes: 192 ma. kr yfirtaka ríkissjóðs 2008 á töpuðum kröfum Seðlabanka Íslands er meðtalin. Tekjur af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. *The central government debt assumption of 192 billion ISK in 2008 is included. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Frekari upplýsingar

Í heftinu hefur megináhersla verið lögð á fjármál hins opinbera, bæði í texta og töflum. Töflur í ýtarlegrí sundurliðun auk samsvarandi upplýsinga um ríkissjóð, sveitarfélög og almannatryggingar eru á vefsíðu Hagstofunnar, undir fjármálum hins opinbera:

→ www.hagstofa.is/talnaefni/efnahagur/fjarmal-hins-opinbera/

English summary

In 2016, the financial balance of the general government was 309.5 billion ISK in surplus or 12.6% of GDP, compared with a deficit of 0.8% of GDP in 2015. Revenue due to stability contribution, 384.2 billion ISK, is included in 2016. Expenditure due to contribution to the Government Employees Pension Fund, 105.1 billion ISK, is included in 2016 as capital transfer. The general government total revenue amounted to 57.7% of GDP in 2016 while its total expenditure amounted to 45.1% of GDP.

In 2016, the total expenditure on health was 8.6% of GDP, of which 82.1% was financed by the general government and 17.9% by the private sector. The public health expenditure per capita was 513 thousand ISK in 2016, which is an increase by 4.5% in real terms since 2015. The public health expenditure per capita has decreased by 6.1% in real terms since 2008. The total expenditure on education was 7.3% of GDP in 2016, of which 90.5% was financed by the general government and 9.5% by the private sector. The public expenditure per capita was 479,7 thousand ISK in 2016, which is an increase by 0.3% in real terms since 2015.

The general government net financial assets, i.e. financial assets less liabilities, were negative by 847.1 billion ISK in 2016 or 34.6% of GDP. The net financial assets have decreased by 230.5 billion ISK since 2015. The general government total financial assets amounted to 1,282.2 billion ISK at the end of 2016 and the total liabilities amounted to 2,129.3 billion ISK.

All data referred to in this issue of the Statistical Series has been published on the website of Statistics Iceland in English at:

→ www.statice.is/statistics/economy/public-finance/

Tafla 15. Rekstrarreikningur hins opinbera árin 2011–2016

Table 15. The general government statement of operations 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	<i>Current prices, in million ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Heildartekjur Total revenue		682.304	740.768	795.732	906.988	930.966	1.413.330
11 Skatttekjur ¹ Tax revenue ¹		519.116	561.567	606.243	700.831	732.295	1.177.869
12 Tryggingagjöld Social contributions		66.820	64.882	69.899	73.432	79.707	85.370
13 Fjárfamlög Grants		2.944	3.733	2.881	2.534	2.689	3.003
14 Aðrar tekjur Other revenues		93.424	110.586	116.710	130.191	116.275	147.088
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		777.342	807.229	830.530	908.485	949.126	1.103.815
2 Rekstrarútgjöld Expenses		765.977	796.519	813.896	886.374	925.588	1.078.747
21 Laun Compensation of employees		229.037	242.024	256.169	275.652	307.150	331.666
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		206.099	213.887	222.234	230.421	241.607	251.949
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		35.076	36.976	38.274	39.617	40.471	42.143
24 Vaxtagjöld Interest		70.481	84.066	86.505	94.411	101.704	95.750
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		29.154	30.485	31.070	29.477	29.885	34.556
26 Fjárfamlög Grants		4.514	3.838	4.342	5.159	5.144	4.942
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		138.352	134.950	133.645	139.441	141.699	147.601
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ² Other expense ²		53.263	50.293	41.658	72.195	57.928	170.140
31 Fastafjárvútgjöld Nonfinancial assets		11.366	10.710	16.634	22.110	23.537	25.068
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		46.441	47.686	54.908	61.728	64.009	67.211
23 Afskriftir of fixed capital		-35.076	-36.976	-38.274	-39.617	-40.471	-42.143
Tekjuafangur / halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-95.038	-66.461	-34.798	-1.496	-18.160	309.515
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		61.014	-80.280	-40.589	50.424	-178.654	163.044
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		156.052	-13.820	-5.791	51.921	-160.494	-146.471

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016. ² Fjármagnstilfærla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.

Tafla 16. Rekstrarreikningur ríkissjóðs árin 2011–2016

Table 16. The central government statement of operations 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Heildartekjur Total revenue		497.094	545.548	584.545	686.128	692.377	1.148.958
11 Skatttekjur ¹ Tax revenue ¹		363.277	396.770	426.670	510.990	524.319	944.855
12 Tryggingagjöld Social contributions		66.820	64.882	69.899	73.432	79.707	85.370
13 Fjárfamlög Grants		9.526	11.062	10.637	10.378	10.763	11.887
14 Aðrar tekjur Other revenues		57.471	72.834	77.339	91.326	77.589	106.846
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		593.651	603.898	618.049	669.829	698.324	848.783
2 Rekstrarútgjöld Expenses		589.343	602.954	613.595	661.988	686.358	835.890
21 Laun Compensation of employees		113.089	120.473	127.772	135.141	150.543	164.061
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		102.378	105.738	104.454	104.613	110.360	115.940
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		25.591	26.977	27.924	28.904	29.527	30.747
24 Vaxtagjöld Interest		63.316	76.049	79.352	86.895	92.683	86.483
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		24.505	25.200	25.739	25.069	25.325	30.100
26 Fjárfamlög Grants		187.438	183.007	195.376	199.884	210.914	235.323
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		28.079	23.506	20.370	18.799	17.950	15.216
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ² Other expense ²		44.947	42.005	32.609	62.682	49.056	158.020
31 Fastafjárvútgjöld Nonfinancial assets		4.308	943	4.454	7.842	11.966	12.893
311 Hrein fjárfesting í efnisl. eignum Net acquisition of fixed assets		29.899	27.920	32.378	36.746	41.493	43.640
23 Afskriftir of fixed capital		-25.591	-26.977	-27.924	-28.904	-29.527	-30.747
Tekjuafangur / halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-96.557	-58.349	-33.503	16.298	-5.947	300.175
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		68.993	-79.534	-46.530	60.414	-184.485	139.148
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		165.550	-21.185	-13.027	44.116	-178.538	-161.027

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtalda 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016. ² Fjármagnstilfærla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.

Tafla 17. Rekstrarreikningur sveitarfélaga árin 2011–2016

Table 17. The local government statement of operations 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	<i>Current prices, in million ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Heildartekjur Total revenue		214.243	224.367	243.636	254.908	273.612	303.376
11 Skatttekjur Tax revenue		155.839	164.797	179.573	189.840	207.976	233.013
12 Tryggingagjöld Social contributions		0	0	0	0	0	0
13 Fjárfamlög Grants		24.393	24.139	27.050	28.627	29.562	32.944
14 Aðrar tekjur Other revenues		34.011	35.431	37.014	36.441	36.074	37.418
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		219.346	232.997	250.923	271.281	286.952	300.349
2 Rekstrarútgjöld Expenses		212.311	223.264	238.786	257.039	275.408	288.197
21 Laun Compensation of employees		98.783	103.815	109.524	120.356	134.268	142.541
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		71.688	75.909	84.656	90.022	92.954	94.530
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		9.485	9.999	10.350	10.713	10.944	11.396
24 Vaxtagjöld Interest		7.147	8.004	7.131	7.463	8.927	9.220
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		4.301	4.875	5.083	4.184	4.429	4.278
26 Fjárfamlög Grants		1.162	1.133	1.228	1.400	1.500	1.620
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		11.721	11.632	12.365	13.729	13.850	12.867
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög Other expense		8.024	7.897	8.450	9.171	8.537	11.744
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets		7.036	9.732	12.137	14.241	11.544	12.153
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		16.521	19.731	22.486	24.955	22.488	23.549
23 Afskriftir of fixed capital		-9.485	-9.999	-10.350	-10.713	-10.944	-11.396
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		-5.104	-8.630	-7.287	-16.373	-13.340	3.026
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		319	-3.441	-65	-11.096	3.504	11.737
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		5.422	5.189	7.221	5.276	16.844	8.711

Tafla 18. Rekstrarreikningur almannatrygginga árin 2011–2016

Table 18. The social security funds' statement of operations 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna	<i>Current prices, in million ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Heildartekjur Total revenue		160.606	157.774	166.830	168.559	178.849	200.276
11 Skatttekjur Tax revenue		0	0	0	0	0	0
12 Tryggingagjöld Social contributions		0	0	0	0	0	0
13 Fjárfamlög Grants		158.664	155.452	164.473	166.135	176.236	197.452
14 Aðrar tekjur Other revenues		1.942	2.321	2.357	2.424	2.613	2.824
Heildargjöld (2+31) Total expenditure (2+31)		153.983	157.255	160.838	169.981	177.722	193.962
2 Rekstrarútgjöld Expenses		153.962	157.221	160.794	169.954	177.694	193.940
21 Laun Compensation of employees		17.165	17.736	18.873	20.156	22.340	25.064
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services		32.033	32.240	33.124	35.786	38.293	41.479
23 Afskriftir Consumption of fixed capital		0	0	0	0	0	0
24 Vaxtagjöld Interest		18	14	23	53	93	47
25 Framleiðslustyrkir Subsidies		348	410	248	223	131	177
26 Fjárfamlög Grants		5.552	6.618	7.017	6.481	6.602	7.279
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits		98.552	99.813	100.910	106.913	109.900	119.519
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög Other expense		292	391	599	342	336	376
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets		22	34	44	27	28	22
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets		22	34	44	27	28	22
23 Afskriftir of fixed capital		0	0	0	0	0	0
Tekjuafgangur / halli (1-2-31) Net lending and net borrowing (1-2-31)		6.623	519	5.992	-1.422	1.127	6.314
32 Peningalegar eignir, hreyfingar Financial assets, transactions		-8.298	2.694	6.007	1.106	2.327	12.159
33 Skuldir, hreyfingar Liabilities, transactions		-14.921	2.176	15	2.529	1.200	5.845

Tafla 19. Sundurliðun á tekjum hins opinbera 2011–2016

Table 19. Detailed classification of general government revenue 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildartekjur Total revenue	682.304	740.768	795.732	906.988	930.966	1.413.330
11 Skatttekjur Tax revenue	519.116	561.567	606.243	700.831	732.295	1.177.869
111 Skattar á tekjur og hagnað <i>Taxes on income and profits</i>	266.823	283.238	315.577	360.474	380.979	431.902
112 Skattar á launagreiðslur og vinnaafl <i>Taxes on payroll and workforce</i>	2.900	5.402	6.534	6.994	6.638	7.375
113 Eignarskattar ¹ <i>Taxes on property</i> ¹	39.282	44.304	46.493	49.634	43.487	432.554
114 Skattar á vöru og þjónustu <i>Taxes on goods and services</i>	195.153	210.948	220.803	233.856	257.839	286.030
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti <i>Taxes on international trade and transactions</i>	7.288	7.682	5.815	6.058	4.989	5.087
116 Aðrir skattar <i>Other taxes</i>	7.670	9.993	11.020	43.814	38.364	14.921
12 Tryggingargjöld Social contributions	66.820	64.882	69.899	73.432	79.707	85.370
13 Fjárframlög Grants	2.944	3.733	2.881	2.534	2.689	3.003
131 Fjárfamlög frá opinberum aðilum, erlendum <i>From foreign gov.</i>	321	846	124	54	30	0
132 Fjárfamlög frá alþjóðastofnunum <i>From international organisations</i>	2.623	2.887	2.756	2.480	2.659	3.003
133 Fjárfamlög frá hinu opinbera <i>From other general government units</i>	—	—	—	—	—	—
14 Aðrar tekjur Other revenues	93.424	110.586	116.710	130.191	116.275	147.088
141 Eignatekjur <i>Property income</i>	34.557	47.305	51.116	61.745	41.656	69.105
142 Sala á vöru og þjónustu <i>Sale of goods and services</i>	49.787	56.584	57.455	60.840	66.592	68.547
143 Sektir og skaðabætur <i>Fines, penalties and forfeits</i>	4.485	2.844	3.600	3.487	2.176	3.070
144 Frjáls fjárfamlög <i>Voluntary transfers other than grants</i>	1.493	1.322	1.301	1.814	1.993	2.730
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur <i>Miscellaneous and unidentified revenue</i>	3.102	2.530	3.237	2.305	3.859	3.637

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.

Tafla 20. Tekjur hins opinbera árin 2011–2016

Table 20. The general government revenue 2011–2016

Hlutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 Heildartekjur Total revenue	39,9	41,4	41,9	44,9	41,7	57,7
11 Skatttekjur Tax revenue	30,4	31,4	31,9	34,7	32,8	48,1
111 Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income and profits	15,6	15,8	16,6	17,9	17,1	17,6
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli Taxes on payroll and workforce	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
113 Eignarskattar ¹ Taxes on property ¹	2,3	2,5	2,4	2,5	1,9	17,7
114 Skattar á vöru og þjónustu Taxes on goods and services	11,4	11,8	11,6	11,6	11,6	11,7
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti Taxes on international trade	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
116 Aðrir skattar Other taxes	0,4	0,6	0,6	2,2	1,7	0,6
12 Tryggingagjöld Social contributions	3,9	3,6	3,7	3,6	3,6	3,5
13 Fjárfamlög Grants	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
131 Frá erlendum opinberum aðilum From foreign governments	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	—
132 Frá alþjóðastofnunum From international organisations	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
133 Frá opinberum aðilum From other general government units	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
14 Aðrar tekjur Other revenues	5,5	6,2	6,1	6,4	5,2	6,0
141 Eignatekjur Property income	2,0	2,6	2,7	3,1	1,9	2,8
142 Sala á vöru og þjónustu Sale of goods and services	2,9	3,2	3,0	3,0	3,0	2,8
143 Sektir og skaðabætur Fines, penalties and forfeits	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
144 Frjáls fjárfamlög Voluntary transfers other than grants	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur Misc. and unidentified revenue	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
Innbyrðis hlutdeild Percentage breakdown						
1 Heildartekjur Total revenue	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
11 Skatttekjur Tax revenue	76,1	75,8	76,2	77,3	78,7	83,3
111 Skattar á tekjur og hagnað Taxes on income and profits	39,1	38,2	39,7	39,7	40,9	30,6
112 Skattar á laungreiðslur og vinnuafli Taxes on payroll and workforce	0,4	0,7	0,8	0,8	0,7	0,5
113 Eignarskattar ¹ Taxes on property ¹	5,8	6,0	5,8	5,5	4,7	30,6
114 Skattar á vöru og þjónustu Taxes on goods and services	28,6	28,5	27,7	25,8	27,7	20,2
115 Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti Taxes on international trade	1,1	1,0	0,7	0,7	0,5	0,4
116 Aðrir skattar Other taxes	1,1	1,3	1,4	4,8	4,1	1,1
12 Tryggingagjöld Social contributions	9,8	8,8	8,8	8,1	8,6	6,0
13 Fjárfamlög Grants	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2
131 Frá erlendum opinberum aðilum From foreign governments	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	—
132 Frá alþjóðastofnunum From international organisations	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2
133 Frá opinberum aðilum From other general government units	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	—
14 Aðrar tekjur Other revenues	13,7	14,9	14,7	14,4	12,5	10,4
141 Eignatekjur Property income	5,1	6,4	6,4	6,8	4,5	4,9
142 Sala á vöru og þjónustu Sale of goods and services	7,3	7,6	7,2	6,7	7,2	4,9
143 Sektir og skaðabætur Fines, penalties and forfeits	0,7	0,4	0,5	0,4	0,2	0,2
144 Frjáls fjárfamlög Voluntary transfers other than grants	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
145 Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur Misc. and unidentified revenue	0,5	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtaldar 2016. Revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.

Tafla 21. Heildarútgjöld hins opinbera árin 2011–2016, flokkað eftir málaflokkum

Table 21. The general government expenditure by functions 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildarútgjöld Total expenditure						
01 Almenn opinber þjónusta ¹ General public services ¹	137.056	155.651	155.895	163.367	170.117	272.621
02 Varnarmál Defence	655	343	524	415	383	1.537
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál Public order and safety	27.901	25.152	26.729	29.891	34.109	32.136
04 Efnahags- og atvinnumál Economic affairs	97.172	85.219	90.790	125.918	110.374	118.590
05 Umhverfismál Environmental protection	9.965	10.677	10.096	12.861	12.815	13.826
06 Húsnæðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	5.729	19.434	11.077	7.488	10.439	11.340
07 Heilbrigðismál Health	124.226	131.158	139.586	150.875	164.908	183.342
08 Menningar-, íþróttá- og trúumál Recreation, culture and religion	52.938	55.003	61.255	61.256	71.316	74.073
09 Menntamál Education	132.381	135.967	142.281	152.614	164.927	174.243
10 Almannatryggingar og velferðarmál Social protection	189.319	188.624	192.297	203.799	209.738	222.107
Innbyrðis hlutdeild Percentage breakdown						
Heildarútgjöld Total expenditure						
01 Almenn opinber þjónusta ¹ General public services ¹	17,63	19,28	18,77	17,98	17,92	24,70
02 Varnarmál Defence	0,08	0,04	0,06	0,05	0,04	0,14
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál Public order and safety	3,59	3,12	3,22	3,29	3,59	2,91
04 Efnahags- og atvinnumál Economic affairs	12,50	10,56	10,93	13,86	11,63	10,74
05 Umhverfismál Environmental protection	1,28	1,32	1,22	1,42	1,35	1,25
06 Húsnæðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	0,74	2,41	1,33	0,82	1,10	1,03
07 Heilbrigðismál Health	15,98	16,25	16,81	16,61	17,37	16,61
08 Menningar-, íþróttá- og trúumál Recreation, culture and religion	6,81	6,81	7,38	6,74	7,51	6,71
09 Menntamál Education	17,03	16,84	17,13	16,80	17,38	15,79
10 Almannatryggingar og velferðarmál Social protection	24,35	23,37	23,15	22,43	22,10	20,12
Á verðlagi samneyllu ársins 2016						
<i>At 2016 prices of government final consumption</i>						
Heildarútgjöld Total expenditure						
01 Almenn opinber þjónusta ¹ General public services ¹	175.025	188.021	180.761	182.487	178.003	272.621
02 Varnarmál Defence	837	415	608	463	401	1.537
03 Lög-og réttargæsla og öryggismál Public order and safety	35.630	30.383	30.992	33.389	35.690	32.136
04 Efnahags- og atvinnumál Economic affairs	124.092	102.942	105.271	140.655	115.490	118.590
05 Umhverfismál Environmental protection	12.726	12.897	11.707	14.366	13.409	13.826
06 Húsnæðis-, skipulags- og veitumál <i>Housing and community amenities</i>	7.317	23.476	12.844	8.364	10.922	11.340
07 Heilbrigðismál Health	158.641	158.435	161.850	168.532	172.552	183.342
08 Menningar-, íþróttá- og trúumál Recreation, culture and religion	67.603	66.442	71.025	68.424	74.622	74.073
09 Menntamál Education	169.055	164.245	164.976	170.475	172.572	174.243
10 Almannatryggingar og velferðarmál Social protection	241.767	227.852	222.969	227.651	219.461	222.107

¹ Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðalinn 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.

Tafla 22. Heildarútgjöld hins opinbera 2011–2016, hagræn flokkun

Table 22. The general government expenditure by economic type 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heildarútgjöld (2+31) Total expenditure (2+31)	777.342	807.229	830.530	908.485	949.126	1.103.815
2 Rekstrarútgjöld Expenses	765.977	796.519	813.896	886.374	925.588	1.078.747
21 Laun Compensation of employees	229.037	242.024	256.169	275.652	307.150	331.666
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services	206.099	213.887	222.234	230.421	241.607	251.949
23 Afskriftir Consumption of fixed capital	35.076	36.976	38.274	39.617	40.471	42.143
24 Vaxtagjöld Interest	70.481	84.066	86.505	94.411	101.704	95.750
25 Framleiðslustyrkir Subsidies	29.154	30.485	31.070	29.477	29.885	34.556
26 Fjárfamlög Grants	4.514	3.838	4.342	5.159	5.144	4.942
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits	138.352	134.950	133.645	139.441	141.699	147.601
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹	53.263	50.293	41.658	72.195	57.928	170.140
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets	11.366	10.710	16.634	22.110	23.537	25.068
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets	46.441	47.686	54.908	61.728	64.009	67.211
23 Afskriftir (-) Consumption of fixed capital	-35.076	-36.976	-38.274	-39.617	-40.471	-42.143
Hlutfall af landsframleiðslu Per cent of GDP						
Heildarútgjöld (2+31) Total expenditure (2+31)	45,5	45,2	43,7	45,0	42,5	45,1
2 Rekstrarútgjöld Expenses	44,8	44,6	42,8	43,9	41,5	44,1
21 Laun Compensation of employees	13,4	13,5	13,5	13,7	13,8	13,5
22 Kaup á vöru og þjónustu Use of goods and services	12,1	12,0	11,7	11,4	10,8	10,3
23 Afskriftir Consumption of fixed capital	2,1	2,1	2,0	2,0	1,8	1,7
24 Vaxtagjöld Interest	4,1	4,7	4,6	4,7	4,6	3,9
25 Framleiðslustyrkir Subsidies	1,7	1,7	1,6	1,5	1,3	1,4
26 Fjárfamlög Grants	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
27 Félagslegar tilfærslur til heimila Social benefits	8,1	7,5	7,0	6,9	6,3	6,0
28 Tilfærsluútgjöld önnur en fjárfamlög ¹ Other expense ¹	3,1	2,8	2,2	3,6	2,6	6,9
31 Fastafjárútgjöld Nonfinancial assets	0,7	0,6	0,9	1,1	1,1	1,0
311 Fjárfesting í efnislegum eignum Net acquisition of fixed assets	2,7	2,7	2,9	3,1	2,9	2,7
23 Afskriftir (-) Consumption of fixed capital	-2,1	-2,1	-2,0	-2,0	-1,8	-1,7

¹ Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.

Tafla 23. Peningalegar eignir og skuldir hins opinbera 2011–2016

Table 23. The general government financial assets and liabilities 2011–2016

Verðlag hvers árs, í millj. króna <i>Current prices, in million ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	1.280.100	1.246.105	1.195.524	1.288.854	1.138.149	1.282.191
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	568.430	511.200	426.343	533.292	416.486	301.712
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	225	19	22	32	37	49
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	177.211	192.792	196.556	196.940	151.713	188.905
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	367.357	361.606	400.939	385.223	384.506	536.749
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	166.878	180.488	171.664	173.366	185.407	254.776
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	2.155.359	2.198.968	2.168.447	2.291.431	2.215.727	2.129.281
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	788.758	839.575	842.604	877.939	891.976	848.088
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	828.872	806.364	759.610	775.251	618.000	445.747
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	350.148	350.166	357.120	356.558	308.540	239.370
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	478.724	456.198	402.490	418.694	309.460	206.377
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	416.894	438.557	457.269	490.080	580.199	693.702
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	120.835	114.471	108.965	148.160	125.551	141.744
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-875.259	-952.863	-972.923	-1.002.578	-1.077.578	-847.089
Hlutfall af vergri landsframleiðslu <i>Per cent of GDP</i>						
62 Peningalegar eignir <i>Financial assets</i>	74,9	69,7	62,9	63,8	51,0	52,4
6212 Sjóður og bankareikningar <i>Currency and deposits</i>	33,3	28,6	22,4	26,4	18,7	12,3
6213 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6214 Lánveitingar <i>Loans</i>	10,4	10,8	10,3	9,8	6,8	7,7
6215 Hlutafé <i>Shares and other equity</i>	21,5	20,2	21,1	19,1	17,2	21,9
6218 Viðskiptakröfur <i>Other accounts receivable</i>	9,8	10,1	9,0	8,6	8,3	10,4
63 Skuldir <i>Liabilities</i>	126,2	123,0	114,1	113,5	99,3	87,0
6313 Verðbréf <i>Securities other than shares</i>	46,2	47,0	44,4	43,5	40,0	34,6
63x5 Lántökur <i>Loans</i>	48,5	45,1	40,0	38,4	27,7	18,2
6315 Innlendir aðilar <i>Domestic loans</i>	20,5	19,6	18,8	17,7	13,8	9,8
6325 Erlendir aðilar <i>Foreign loans</i>	28,0	25,5	21,2	20,7	13,9	8,4
6316 Lífeyrisskuldbindingar <i>Insurance technical reserves</i>	24,4	24,5	24,1	24,3	26,0	28,3
6318 Viðskiptaskuldir <i>Other accounts payable</i>	7,1	6,4	5,7	7,3	5,6	5,8
Hrein peningaleg eign (62–63) <i>Net financial assets (62–63)</i>	-51,2	-53,3	-51,2	-49,7	-48,3	-34,6

Tafla 24. Heilbrigðisútgjöld hins opinbera 2011–2016

Table 24. The general government expenditure on health 2011–2016

Verðlag hvers árs, í millj. króna Current prices, in million ISK	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ Total public expenditure on health¹	118.563	124.179	132.779	142.800	155.303	172.219
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	12.401	12.251	11.715	12.085	12.404	12.846
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	22.923	24.075	26.485	29.507	32.517	37.634
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	79.608	84.075	90.510	97.467	106.367	117.513
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	534	518	511	601	699	778
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	3.096	3.259	3.558	3.140	3.316	3.448
Slutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ Total public expenditure on health¹	6,94	6,95	6,99	7,07	6,96	7,03
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	0,73	0,69	0,62	0,60	0,56	0,52
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	1,34	1,35	1,39	1,46	1,46	1,54
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	4,66	4,70	4,76	4,83	4,76	4,80
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	0,18	0,18	0,19	0,16	0,15	0,14
Staðvart á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2016						
<i>Per capita, at 2016 prices of government final consumption</i>						
Opinber heilbrigðisútgjöld alls¹ Total public expenditure on health¹	474,6	467,7	475,5	487,2	491,2	513,4
1 Lækningavörur og hjálpartæki <i>Medical products, appliances and equipment</i>	49,6	46,1	42,0	41,2	39,2	38,3
2 Þjónusta við ferilsjúklinga <i>Outpatient services</i>	91,8	90,7	94,9	100,7	102,9	112,2
3 Sjúkrahúsaþjónusta <i>Hospital services</i>	318,7	316,7	324,1	332,6	336,4	350,3
4 Forvarnir og almenn heilbrigðisþjónusta <i>Public health services</i>	2,1	2,0	1,8	2,1	2,2	2,3
5 Heilbrigðismál, ótalin annars staðar <i>Health n.e.c.</i>	12,4	12,3	12,7	10,7	10,5	10,3

¹ Kaup heimila á heilbrigðisþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. *The households purchase of public health care is excluded.*

Tafla 25. Fræðsluútgjöld hins opinbera 2011–2016

Table 25. The general government expenditure on education 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leískóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	52.968	51.362	54.229	60.161	64.207	67.270
1.1 Leískólastig Pre-primary education	11.962	11.695	12.262	13.906	14.869	15.826
1.2 Barnaskólastig Primary education	41.006	39.667	41.968	46.255	49.338	51.445
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	38.099	39.829	41.416	44.590	49.120	51.373
2.1 Unglingastig Lower secondary education	17.668	18.492	19.269	21.572	22.727	23.417
2.2 Framhaldsskólastig Upper secondary education	20.431	21.337	22.146	23.018	26.393	27.956
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	204	211	211	210	183	191
4 Háskólastig Tertiary education	24.092	25.805	27.275	28.459	30.912	32.806
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	1.631	2.243	2.583	2.174	2.306	2.725
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	1.820	1.954	1.895	2.085	2.463	3.512
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	2.651	2.513	2.625	2.866	2.972	3.027
Hlutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leískóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	3,10	2,87	2,85	2,98	2,88	2,75
1.1 Leískólastig Pre-primary education	0,70	0,65	0,65	0,69	0,67	0,65
1.2 Barnaskólastig Primary education	2,40	2,22	2,21	2,29	2,21	2,10
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	2,23	2,23	2,18	2,21	2,20	2,10
2.1 Unglingastig Lower secondary education	1,03	1,03	1,01	1,07	1,02	0,96
2.2 Framhaldsskólastig Upper secondary education	1,20	1,19	1,17	1,14	1,18	1,14
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
4 Háskólastig Tertiary education	1,41	1,44	1,44	1,41	1,38	1,34
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	0,10	0,13	0,14	0,11	0,10	0,11
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	0,11	0,11	0,10	0,10	0,11	0,14
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	0,16	0,14	0,14	0,14	0,13	0,12
Staðvart á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2016						
<i>Per capital, at 2016 prices of government final consumption</i>						
Opinber fræðsluútgjöld alls¹ Total expenditure on education¹						
1 Leískóla- og barnaskólastig Pre-primary and primary education	212,0	193,5	194,2	205,3	203,1	200,5
1.1 Leískólastig Pre-primary education	47,9	44,0	43,9	47,4	47,0	47,2
1.2 Barnaskólastig Primary education	164,1	149,4	150,3	157,8	156,1	153,4
2 Unglinga- og framhaldsskólastig Secondary education	152,5	150,0	148,3	152,1	155,4	153,2
2.1 Unglingastig Lower secondary education	70,7	69,6	69,0	73,6	71,9	69,8
2.2 Framhaldsskólastig Upper secondary education	81,8	80,4	79,3	78,5	83,5	83,3
3 Viðbótarstig, önnur framhaldsmenntun ekki á háskólastigi Postsecondary nontertiary education	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6
4 Háskólastig Tertiary education	96,4	97,2	97,7	97,1	97,8	97,8
5 Menntun óflokkuð á skólastig Education n.e.c.	6,5	8,4	9,2	7,4	7,3	8,1
6 Stoðþjónusta í skólastarfi Subsidiary services to education	7,3	7,4	6,8	7,1	7,8	10,5
7 Menntamál, ótalín annars staðar Education n.e.c.	10,6	9,5	9,4	9,8	9,4	9,0

¹ Kaup heimila á fræðsluþjónustu frá hinu opinbera hafa verið dregin frá. The households purchase of public education is excluded.

Tafla 26. Útgjöld hins opinbera til almannatrygginga og velferðarmála 2011–2016

Table 26. The general government expenditure on social protection 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljónum króna Current prices, in million ISK	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Almannatryggingar og velferðarmál alls Social protection	189.319	188.624	192.297	203.799	209.738	222.107
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	809	933	1.093	1.162	1.505	1.121
2 Örorka og fötlun <i>Disability</i>	47.797	49.894	54.184	59.125	62.025	67.182
3 Öldrun <i>Old age</i>	41.885	44.194	46.255	51.624	55.296	61.791
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	319	321	321	336	331	347
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	39.239	39.883	44.520	46.726	47.382	49.967
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	24.913	22.983	17.874	14.738	12.282	10.706
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	23.124	19.099	13.414	13.969	12.648	11.674
8 Félagsleg aðstoð, ótalín annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	7.193	7.411	7.888	8.719	9.005	10.865
9 Almannatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	4.041	3.908	6.748	7.400	9.264	8.454
Innbyrðis hlutfall Percentage breakdown						
Almannatryggingar og velferðarmál alls Social protection	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5
2 Örorka og fötlun <i>Disability</i>	25,2	26,5	28,2	29,0	29,6	30,2
3 Öldrun <i>Old age</i>	22,1	23,4	24,1	25,3	26,4	27,8
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	20,7	21,1	23,2	22,9	22,6	22,5
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	13,2	12,2	9,3	7,2	5,9	4,8
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	12,2	10,1	7,0	6,9	6,0	5,3
8 Félagsleg aðstoð, ótalín annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	3,8	3,9	4,1	4,3	4,3	4,9
9 Almannatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	2,1	2,1	3,5	3,6	4,4	3,8
Staðvart á mann, þús. krónur á verðlagi samneyslu 2016						
<i>Per capital, at 2016 prices of government final consumption</i>						
Almannatryggingar og velferðarmál alls Social protection	757,9	710,4	688,7	695,4	663,4	662,1
1 Sjúkdómar <i>Sickness</i>	3,2	3,5	3,9	4,0	4,8	3,3
2 Örorka og fötlun <i>Disability</i>	191,3	187,9	194,1	201,7	196,2	200,3
3 Öldrun <i>Old age</i>	167,7	166,5	165,7	176,1	174,9	184,2
4 Eftirlifendur <i>Survivors</i>	1,3	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0
5 Fjölskyldur og börn <i>Family and children</i>	157,1	150,2	159,4	159,4	149,9	149,0
6 Atvinnuleysi <i>Unemployment</i>	99,7	86,6	64,0	50,3	38,8	31,9
7 Húsnæðisaðstoð <i>Housing</i>	92,6	71,9	48,0	47,7	40,0	34,8
8 Félagsleg aðstoð, ótalín annars staðar <i>Social exclusion n.e.c.</i>	28,8	27,9	28,2	29,7	28,5	32,4
9 Almannatryggingar og velferðarmál, ót.a.s. <i>Social protection n.e.c.</i>	16,2	14,7	24,2	25,2	29,3	25,2

Tafla 27 Fjármál hins opinbera og fyrirtækja þess 2016–2016

Table 27. Public sector accounts 2011–2016

Verðlag hvers árs, í milljörðum króna	<i>Current prices, in billion ISK</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hið opinbera General government							
1 Rekstrartekjur ¹ <i>Total revenue¹</i>	682,3	740,8	795,7	907,0	931,0	1.413,3	
2 Rekstrargjöld ² <i>Total current expenditure²</i>	766,0	796,5	813,9	886,4	925,6	1.078,7	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-83,7	-55,8	-18,2	20,6	5,4	334,6	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	11,4	10,7	16,6	22,1	23,5	25,1	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-95,0	-66,5	-34,8	-1,5	-18,2	309,5	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-875,3	-952,9	-972,9	-1.002,6	-1.077,6	-847,1	
Opinber fyrirtæki Public corporations							
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	288,9	301,3	302,9	277,6	303,5	336,9	
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	256,1	289,4	272,4	233,9	254,1	268,7	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	32,9	11,9	30,5	43,7	49,4	68,2	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	8,6	14,0	17,5	19,7	25,9	44,3	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	24,3	-2,1	13,0	24,0	23,5	23,9	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-521,4	-441,2	-395,1	-405,7	-404,0	-83,8	
Hið opinbera og fyrirtæki þessi Public sector							
1 Rekstrartekjur ¹ <i>Total revenue¹</i>	971,2	1.042,1	1.098,6	1.184,6	1.234,5	1.750,2	
2 Rekstrargjöld ² <i>Total current expenditure²</i>	1.022,0	1.085,9	1.086,3	1.120,2	1.179,7	1.347,4	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-50,8	-43,8	12,4	64,3	54,8	402,8	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	19,9	24,7	34,2	41,8	49,4	69,3	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-70,8	-68,5	-21,8	22,5	5,3	333,5	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-1.396,7	-1.394,1	-1.368,0	-1.408,2	-1.481,5	-930,9	
Hlutfall af vergri landsframleiðslu Per cent of GDP							
Hið opinbera General government							
1 Rekstrartekjur ¹ <i>Total revenue¹</i>	39,9	41,4	41,9	44,9	41,7	57,7	
2 Rekstrargjöld ² <i>Total current expenditure²</i>	44,8	44,6	42,8	43,9	41,5	44,1	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-4,9	-3,1	-1,0	1,0	0,2	13,7	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	0,7	0,6	0,9	1,1	1,1	1,0	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-5,6	-3,7	-1,8	-0,1	-0,8	12,6	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-51,2	-53,3	-51,2	-49,7	-48,3	-34,6	
Opinber fyrirtæki Public corporations							
1 Rekstrartekjur <i>Total revenue</i>	16,9	16,9	15,9	13,7	13,6	13,8	
2 Rekstrargjöld <i>Total current expenditure</i>	15,0	16,2	14,3	11,6	11,4	11,0	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	1,9	0,7	1,6	2,2	2,2	2,8	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	0,5	0,8	0,9	1,0	1,2	1,8	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	1,4	-0,1	0,7	1,2	1,1	1,0	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-30,5	-24,7	-20,8	-20,1	-18,1	-3,4	
Hið opinbera og fyrirtæki þessi Public sector							
1 Rekstrartekjur ¹ <i>Total revenue¹</i>	56,9	58,3	57,8	58,7	55,3	71,5	
2 Rekstrargjöld ² <i>Total current expenditure²</i>	59,8	60,7	57,2	55,5	52,8	55,0	
3 Rekstrarjöfnuður (3=1-2) <i>Net operating balance (3=1-2)</i>	-3,0	-2,5	0,7	3,2	2,5	16,4	
4 Fjárfesting <i>Net acquisition of nonfinancial assets</i>	1,2	1,4	1,8	2,1	2,2	2,8	
5 Tekjujöfnuður (5=3-4) <i>Net lending / borrowing (5=3-4)</i>	-4,1	-3,8	-1,1	1,1	0,2	13,6	
6 Hrein peningaleg eign <i>Net financial assets</i>	-81,8	-78,0	-72,0	-69,7	-66,4	-38,0	

¹ Tekjur ríkissjóðs af stöðugleikaframlagi upp á 384,2 ma.kr. eru meðtalar 2016. *The central government's revenue due to stability contribution for 384.2 billion ISK are included in 2016.*

² Fjármagnstilfærsla ríkissjóðs til LSR upp á 105,1 ma.kr. er meðtalin 2016. *The central government's 105.1 billion ISK contribution to the A-part of the State Pension Fund has been included as an expense in 2016.*

Hagtíðindi Statistical Series	Fjármál hins opinbera <i>Public finance</i>
102. árg. • 18. tbl.	14. september 2017 [Leiðrétt útgáfa <i>Revised edition</i> 29. september 2017]
ISSN 1670-4770	Umsjón <i>Supervision</i> Hólmfríður S. Sigurðardóttir • holmfridur.sigurdardottir@hagstofa.is
	© Hagstofa Íslands <i>Statistics Iceland</i> • Borgartúni 21a 150 Reykjavík Iceland www.hagstofa.is • www.statice.is
Sími <i>Telephone</i> +(354) 528 1000	Um rit þetta gilda ákvæði höfundalaga. Vinsamlegast getið heimildar.
Bréfasími <i>Fax</i> +(354) 528 1099	<i>Reproduction and distribution are permitted provided that the source is mentioned.</i>